

FYRESDAL FRILUFTSBAD

FORSTUDIE

FEBRUAR 2026

ihøgde!

FESTE
LANDSKAP • ARKITEKTUR

Tittel:
Fyresdal Friluftsbad, Designkonsept

Produsert av:
Feste Landskap • Arkitektur, Sør AS og Høgde AS
Forfattere: Tone Telnes, David Fjågesund, Monica Sølyst
Illustrasjoner: David Fjågesund, Jorge Irgula

Dato: Februar 2026

Oppdragsgiver:
Fyresdal kommune
Kontaktperson:
Gerd Straume

Prosjektoppsummering:
Rammer for design

Prosjekttema:
- Inkluderende design
- Badeanlegg
- Flytebrygger
- Sauna
- Vannaktiviteter
- Regulert vannstand
- Stedsidentitet

Framsida:
"Mens vi venter på Fyresdal Friluftsbad"
foto: Monica Sølyst

Prosjektteam:
Arkitekter: David Fjågesund, Jorge Irgula
Landskapsarkitekt: Tone Telnes
Prosessledelse: Monica Sølyst, Birgith Reinskås Lunden

Foto: Feste og Høgde, der ikke annet er nevnt

INNHold

Innledning	s. 04
GRUNNLAG	
Kortfatta inngang til lokasjon	s. 06
Oppsummerte innspill	s. 12
DESIGNFASE	
Forutsetninger for design	s. 14
Konsept	s. 17
REFERANSER	s. 24
OPPSUMMERING	s. 30

INNLEDNING

Denne forstudien har utforsket muligheten for å utvikle Norges mest inkluderende friluftsbad i Fyresvatn. Målet har vært å undersøke hvordan et vannbasert, helårstilgjengelig og inkluderende anlegg kan etableres i tilknytning til Hamaren aktivitetspark og Tretoppvegen. Arbeidet har hatt som ambisjon å belyse hvordan et slikt anlegg kan gi alle, uavhengig av funksjonsevne, trygg tilgang til vann, vannaktivitet og fellesskap, og samtidig videreføre Fyresdal sin rolle som nasjonalt forbilde for inkluderende friluftsliv.

DOGA har gitt støtte til å gjennomføre en inkluderende designprosess som del av forstudien (2025/2026). Designprosessen kan legge grunnlaget for påfølgende arkitektur- og designutvikling i forprosjektet.

Designpartner i prosessen er Feste Landskap • Arkitektur. Høgde har prosjektledelsen og det jobbes tett sammen med Fyresdal kommune med mål om å:

- **Avdekke brukerbehov** og erfaringer knyttet til vannaktivitet og tilrettelegging.
- **Kartlegge hvilke funksjonsnedsettelse** det er realistisk å legge til rette for, og hvordan flest mulig kan inkluderes i opplevelsen.
- **Utforske og teste ideer** til løsninger for trygg, intuitiv og inkluderende bruk av friluftsbadet.
- **Definere innsiktsgrunnlag og prinsipper** som danner grunnlag for videre utforming i forprosjektet.

Denne rapporten oppsummerer arbeidet som er gjort.

"Støtta frå DOGA har vore avgjerande for at vi har kunna utforske moglegheitene for eit inkluderande friluftsbad på ein grundig og fagleg forankra måte. Gjennom medverknad og tett samarbeid med fagmiljø har vi fått eit betre kunnskapsgrunnlag for vidare vurderingar av korleis området kan utviklast, med mål om trygg og mest mogleg likeverdig tilgang til vatn og natur."

Gerd Straume, næringssjef

GRUNNLAG

Om lokasjon og medvirkning

OM LOKASJON

Lokalisering er avgjørende for både identitet, adkomst, næringspotensiale og drift av anlegget. Det er i hovedsak to alternative steder som er vurdert for mulig plassering av friluftsbadet: Saukro/Bryggeparken og Stykkjevika. Gjennom medvirkningsmøtet med innbyggere var stemningen tydelig mest *for* Saukro-alternativet. Dette bør testes videre i kommende møter med ungdom, barn og relevante interesseorganisasjoner.

Alternativ Saukro/Bryggeparken

Dette er et av startpunktene for turen rundt Hamaren. Kirka og Næringshagen, som også inneholder Fyresdal sitt kommunehus, ligger her. Tett ved sandstrand, med båtbygg og parkeringsplass, og med vakkert utsyn over Fyresvatn. Strekingen langs stranda er preget av gammel furuskog. Her har det vært et møtested for folk langt tilbake. Mellom de store furutrærne og for å styre ferdsele utenom gravfeltet fra jernalderen, er det bygd en gangbane i tre, fint innpasset i terrenget. Området hørte tidligere til prestegården og har idag status som statlig sikret friluftslivsområde. Det er gangavstand opp til sentrum (Folkestadbyen) og til skole og barnehage (ca 500m). Turen rundt Hamaren og opp i Tretoppvegen ligger innenfor en rundtur på ca 3km fra parkeringsplassen ved Bryggeparken. Foreslått utgangspunkt for badeanlegget ligger i en avstand på ca 400m fra parkeringsplassen, like på utsida av Saukro. Kommunen sitt renseanlegg ligger like ved parkeringsplassen.

Argument for og imot er oppsummert under.

Argument for Saukro/Bryggeparken:

- Kort veg til sentrum gjør det lett å kombinere besøk med tilgang til handel, servering og andre sentrumsfunksjoner.
- Plassering nær Tretoppvegen og Hamaren styrker opplevelse av helhet og samla attraksjonskraft. Tilbud av ulike aktiviteter og opplevelser.
- Stedet har mulighet for god tilkomst for alle aldersgrupper.
- Stedet har potensiale for fremtidig utvikling og innpassing av flere funksjoner som samlet kan forsterke hverandre.
- Kort avstand til teknisk infrastruktur.

Argument mot Saukro/Bryggeparken:

- Parkeringskapasiteten kan bli for liten ved veldig høy aktivitet.
- Må vurderes nøye opp mot andre brukerinteresser (ref delt parkering med båtbygger, kommunehus, næringshage, kirke. I Bryggeparken er båttrafikken sentral).

Alternativ Stykkjevika

Fyresvatn byr på hvite strender og klart vann. Helt i nordenden av innsjøen finner du Stykkjevika, en 700 meter lang «sydenstrand». Det er et rolig og naturskjønt område med strand og svaberg helt ned mot vannet. Området har fin utsikt over Fyresvatn og fjellene rundt, og det er lett å komme til. Mange bruker stedet om sommeren til bading, fiske og avslapning. Her er det langgrunt og fint å bade for små og store. Området er også fint for turgåing og blir mye brukt som fricampingområde.

Fyresdal kommune kjøpte området i 2024. Gjennom formelt planarbeid skal det utredes hvordan området skal brukes i fremtiden. Dette kan inkludere både bevaring, tilrettelegging og eventuell utvikling.

Argument for og imot er oppsummert under.

Argument for Stykkjevika:

- Mulig fremtidig utvikling av hotell og annen turistnæring som kan drifte deler av anlegget.
- Bruk av restvarme fra planlagt datasenter, som også plasseres i nærheten.
- Idag: stille område med høy opplevelsesverdi.

Argument mot Stykkjevika:

- Sterkt ønske om å bevare Stykkjevika som den er – naturlig, rolig og lite utbygd.
- Stedet ligger 4km fra dagens aktivitetpunkt med Hamaren og Tretoppvegen og sentrumsfunksjoner.
- I selve Stykkjevika er vannet veldig langgrunt. Lokasjon vil derfor måtte bli ute på Øysteinsodden. Noe som gir lang adkomstveg fra parkering og strand, og med det større inngrep og kostnad med å tilrettelegge for universell utforming.

STYKKJEVIKA

ØYSTEINSODDEN

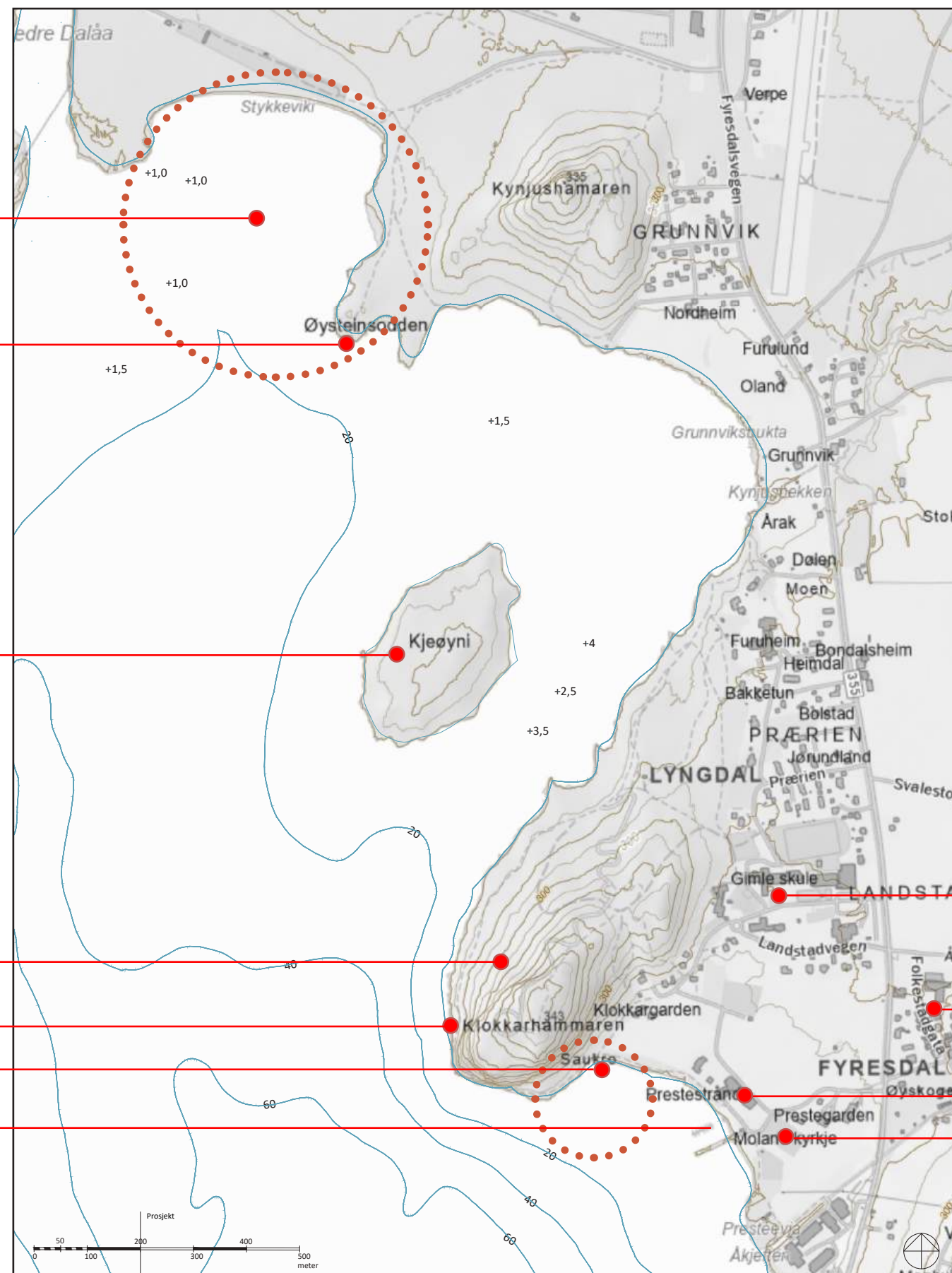
KJEØYNI

TRETOPPVEGEN

HAMAREN

SAUKRO

BRYGGEPARKEN

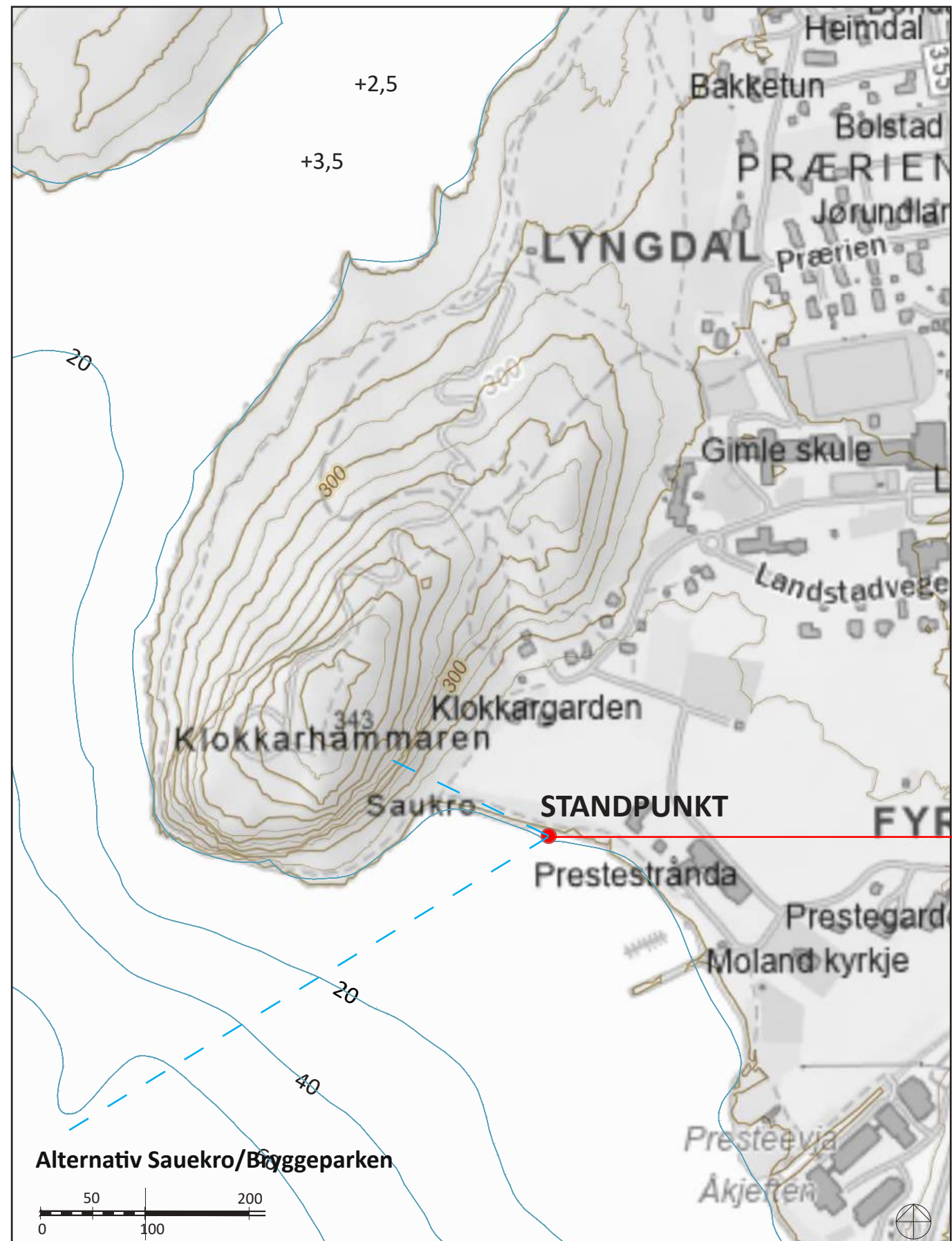

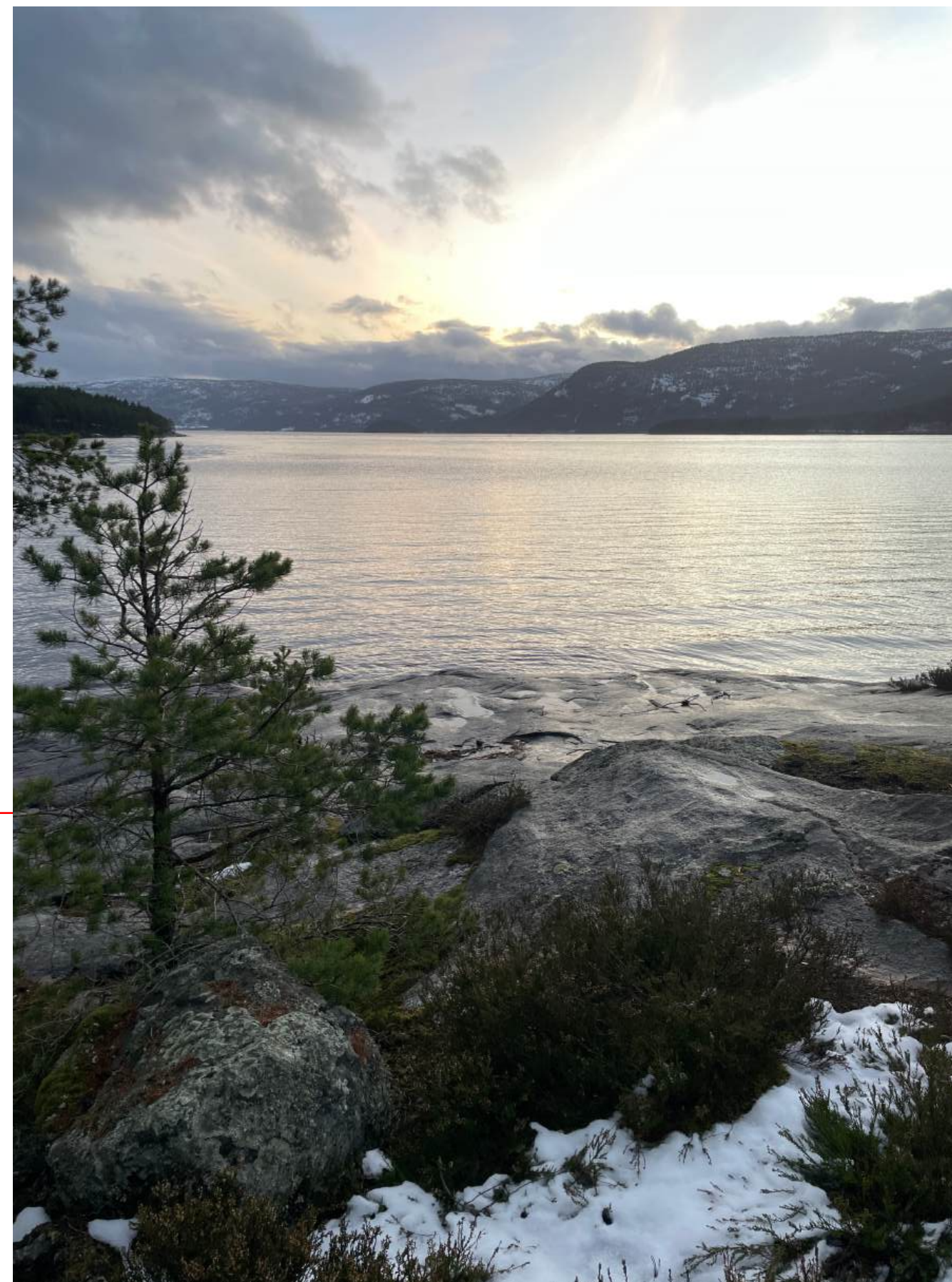
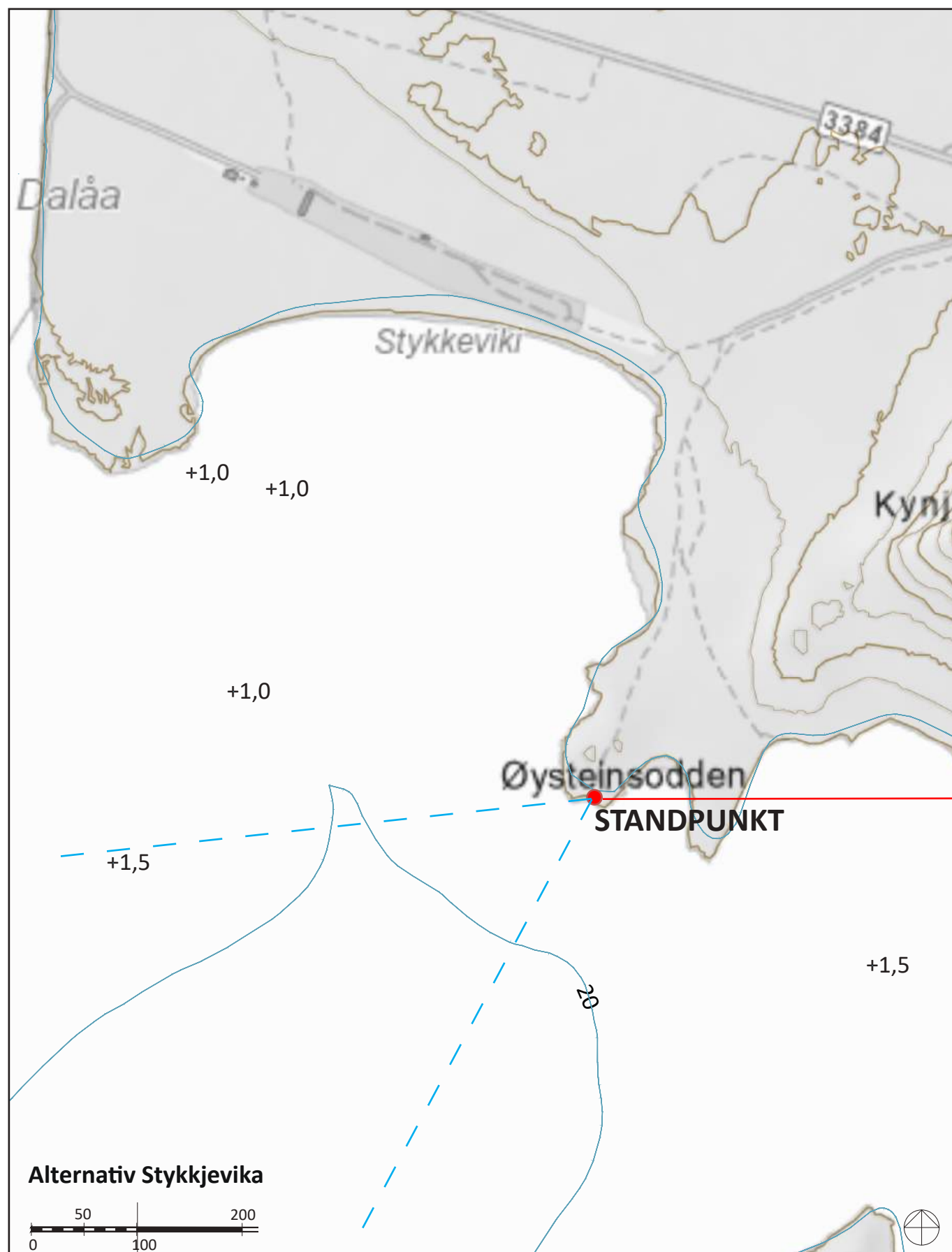
SKOLE OG BARNEHAGE

FOLKESTADBYEN

NÆRINGSHAGEN

MOLAND KIRKJE

Tretoppvegen i Hamaren

Tretoppvegen i Hamaren med Kjøyni og Stykkjevika bakenfor (foto Yngve Ask)

OPPSUMMERTE INNSPILL

• Medvirkningsprosesser og brukerinnsikt

Metode og gjennomføring

Medvirkning har vært et sentralt premiss i forstudien for Fyresdal Friluftsbad. Formålet har vært å sikre at konseptet bygger på reelle behov, erfaringer og ønsker hos både innbyggere og brukergrupper med ulike funksjonsvariasjoner, og at universelle løsninger er integrert som et styrende prinsipp, ikke et tillegg.

Det er gjennomført to hovedformer for medvirkning:

1. Åpent medvirkningsmøte for innbyggere i Fyresdal.
2. Faglig medvirkningsmøte med brukerorganisasjoner og fagmiljø innen universell utforming.

Innbyggermøtet ble gjennomført 2. desember 2025 med om lag 35 deltakere. Deltakerne var hovedsakelig funksjonsfriske, med hovedvekt på aldersgruppen 50+, og møtet ga bred innsikt i lokale ønsker knyttet til bruk, identitet, lokalisering og drift.

Det faglige medvirkningsmøtet ble gjennomført 27. januar 2026 med representanter fra Norges Blindforbund Telemark, Norges Handikapforbund/Landsforeningen for slagrammede avd. Telemark og DOGA, ledet av Feste Landskap Arkitektur og Høgde. Målet med dette møtet var å kvalitetssikre konseptuelle grep og teste foreslåtte løsninger opp mot erfaringer fra brukergrupper med synsnedsettelse, bevegelsesutfordringer og kognitive utfordringer.

Samlet gir disse medvirkningsprosessene et solid og kunnskapsbasert grunnlag for designkonseptet som er utviklet i forstudien.

- Overordnet brukerforståelse

På tvers av alle medvirkningsprosesser fremstår ett hovedbudskap tydelig: Brukerne ønsker et anlegg som er forutsigbart, trygt og lett å forstå, og som gir mulighet for selvstendig bruk uten behov for kontinuerlig assistanse. Dette gjelder både personer med funksjonsnedsettelse, eldre, barn og personer med midlertidige begrensninger knyttet til skade, alder eller årstid. Forutsigbarhet og lesbarhet i anlegget ble trukket frem som like viktig som fysisk tilgjengelighet.

Hovedinnspill fra medvirkningen

- Forutsigbarhet og orientering

Brukerne understreker behovet for tydelig struktur og enkel orientering. Dette gjelder både før ankomst og under bruk av anlegget. Det etterspørres tydelig soneinndeling mellom bading, badstue, padling og opphold, samt konsekvente løsninger som gjør anlegget lett å «lese».

Informasjon i forkant trekkes frem som viktig, for eksempel i form av oversiktskart, forklarende tekst og eventuelt taktile oversikter eller løsninger med lyd-/talegjengivelse. God forhåndsinformasjon reduserer stress og øker trygghet, særlig for personer med synsnedsettelse eller kognitive utfordringer.

- Sammenhengende tilgjengelig adkomst

Et gjennomgående og sterkt brukerkrav er behovet for en sammenhengende adkomstlinje fra parkering og helt ut til vannet. Det ble særlig vektlagt at tilgjengelighet ikke må løses punktvis, men som en helhetlig kjede. Håndløper og rekkverk ble fremhevet som avgjørende virkemidler, gjerne på begge sider der det er naturlig ferdsel og lar seg gjøre. For flere svaksynte brukere er håndløper viktigere enn bruk av stokk i slike anlegg, og kontinuitet i løsningen ble vurdert som viktigere enn teknisk perfeksjon i enkeltpunkt.

- Ramper, stigning og hvilepunkter

Medvirkningen viser tydelig at ramper foretrekkes fremfor trapper. Ramper oppleves som tryggere, mer inkluderende og lettere å forstå. Trapper og kombinasjonsløsninger kan skape snublekanter og utrygghet.

Stigning på opptil 1:10 ble vurdert som akseptabel i korte strekk, forutsatt at det etableres tydelige hvilerepos. Hvilepunktene ble beskrevet som både fysisk nødvendige og kognitivt viktige, og bør integreres som naturlige oppholdssoner med benk og god oversikt.

- Tilgang til og opp av vann

Brukerne er tydelige på at det ikke er tilstrekkelig å legge til rette for nedstigning i vann. Løsningene må også sikre trygg og forutsigbar oppstigning. Håndløpere i vannkanten, flere inn og utpunkt og tydelig struktur ble etterspurt. For rullestol-brukere ble det løftet behov for å kunne komme helt ut i vannet, sikre rullestol under bading og tilgang til egnet bade- eller vannrullestol.

- Hvile, trygghet og rolige soner

Flere brukergrupper, særlig personer med synsnedsettelse og slagrammede, etter-spør rolige soner med tydelige ferdselslinjer og minimal kryssende trafikk. Trygge soner og forutsigbare bevegelsesmønstre gir økt trygghet og lavere terskel for bruk.

- Belysning som orienteringsverktøy

Belysning ble trukket frem som avgjørende for trygg bruk av anlegget. Det etter-spørres jevn og ikke-blendende belysning, både lavt ved dekke og høyere opp, slik at lyset bidrar til å forstå rom, nivåforskjeller og retning.

- Helårsbruk og vinterforhold

Medvirkningen viser et tydelig ønske om helårsbruk. Vinterforhold, glatte flater og snø ble pekt på som potensielle barrierer. Badstue ble løftet frem som en sentral funksjon for å sikre aktivitet også utenom sommersesongen.

- Stedsidentitet

I det lokale medvirkningsmøtet ble det også gitt tydelige tilbakemeldinger om betydningen av stedsidentitet. Flere deltakere pekte på at anlegget bør knyttes visuelt, funksjonelt og opplevelsesmessig til naturen og anleggene i Hamaren og Tretoppvegen, slik at det inngår i en helhetlig fortelling om stedet og landskapet rundt Fyresvatn.

Eksisterende løsninger og referanser

Som del av forstudien er det gjennomført en kartlegging av eksisterende løsninger innen inkluderende bading, badstue og vann-nær infrastruktur. Kartleggingen viser at det i dag finnes både faste anleggsløsninger og mobile hjelpemidler som kan bidra til økt tilgjengelighet.

- Fastmonterte og anleggsintegrerte løsninger

Internasjonalt finnes flere eksempler på inkluderende vannfront-prosjekter der tilgjengelighet er integrert i arkitektur og landskap. Prosjekter som WaveDecks i Toronto og CityDeck i Wisconsin viser hvordan flytende konstruksjoner, tydelige kanter, håndløpere og generøse flater kan gi likeverdig tilgang til vann for mange brukergrupper.

Innen kajakk og padling finnes løsninger som EZ Launch-systemer, som gir trygg og selvstendig av og påstigning fra flytende brygger.

- Mobile og utlånsbaserte løsninger

Det finnes også en rekke mobile hjelpemidler som kan supplere faste anlegg. Eksempler er bade- og vannrullestoler som TIRALO og EasyRoller2, samt strandmatter som Mobi-Mat, som gir bedre fremkommelighet på mykt underlag. Slike løsninger kan egne seg godt som utlån i tilknytning til servicefunksjoner.

- Badstue og inkluderende utforming

Innen badstue finnes enkelte eksempler på delvis universelt utformede anlegg, blant annet Trosten badstue i Oslo. Erfaringene herfra viser betydningen av god varmfordeling, romslighet, håndtak i ulike høyder og tydelig logistikk inn og ut av badstuen.

Kartleggingen bekrefter samtidig at det ikke finnes én standardløsning for inkluderende friluftsbad. Gode løsninger oppstår i samspillet mellom sted, brukere og helhetlig design.

DESIGNFASE

Forutsetninger, konsept og og ideskisser

FORUTSETNINGER FOR DESIGN

• Inkluderende grep i designkonseptet

Designkonseptet for Fyresdal Friluftsbad er utviklet med bakgrunn i medvirkningsprosessene og kartleggingen av eksisterende løsninger. Konseptet er ikke et ferdig design, men en strategisk og prinsipiell tilnærming som definerer hvilke kvaliteter, funksjoner og inkluderende grep som skal ligge til grunn for videre prosjektering.

Sentrale grep i konseptet er:

- En sammenhengende og lesbar adkomst fra parkering til vann
- Tydelig soneinndeling mellom bading, badstue, padling og opphold
- Rampebasert tilgjengelighet med hvilerepos
- Rekkverk og håndløpere som universelle virkemidler
- Flere trygge inn og utpunkt i vannet
- Integrerte hvile- og oppholdssoner
- Belysning som støtter orientering og trygghet
- Mulighet for kombinasjon av faste løsninger og utlån av hjelpemidler

Ambisjonen er at alle brukere skal møte samme inngang, samme utsikt og samme opplevelse av anlegget, uavhengig av funksjonsevne. Dette er et grunnleggende premiss for prosjektets mål om å bli Norges mest inkluderende friluftsbad.

• Fyresdal Friluftsbad

Anlegget skal planlegges med hovedfokus på tilgjengelighet for alle. Målet er å bruke arkitektur og design som virkemiddel til å gi flest mulig brukere en best mulig badeopplevelse og opplevelse av Fyresvatn. I tillegg til å oppfylle tekniske og funksjonelle aspekter, skal friluftsbadet ha en stedegen identitet som bygger opp under Fyresdal sin attraksjonskraft. Dette kan gjenspeiles i materialitet, konstruksjonsmetoder, lokalhistoriske referanser, osv.

I denne fasen skal anlegget planlegges med hovedfokus på tilgjengelighet for alle. Brukermedvirkningsprosessen har avdekket en rekke ulike funksjoner som ønskes integrert i anlegget. Det er viktig å sortere og vekte disse innspillene på en god måte. Vår konklusjon er at innspillene faller inn under fire hovedkategorier; bading, badstue, padling og servicefunksjoner. Disse fire kategoriene, eller brikkene, må plasseres på en måte som gjør at de samvirker best mulig. I tidlig fase testet vi ulike varianter, og overordnet sett ble en strategisk splitting av funksjoner vurdert som

fordelaktig. Flere større, etablerte badeanlegg er utformet som en megastruktur, altså én stor sammenhengende konstruksjon som inneholder hele spekteret av funksjoner. I et tilgjengelighetsperspektiv kan ulike funksjoner som flyter over i hverandre oppleves forvirrende og skape situasjoner hvor det er vanskelig å orientere seg.

Vår strategi har vært å arbeide med en trygg og oversiktlig adkomst som fordeler den besøkende videre til hver av de fire hovedfunksjonene (bading, badstue, padling og service). Hver hovedfunksjon kan da plasseres og orienteres enkeltvis, ut ifra landskapsmessige kvaliteter som utsikt, sol, vind osv.

• Vannstand

Fyresvatn har en varierende vannstand fra LRV 275,15 til HRV 279,65. Dette utgjør en høydeforskjell på 4,5m. Basert på data fra NVE over de siste 15 år, har vannstanden aldri vært lavere enn 276m. Den historiske tendensen er at Fyresvatn har høyere vannstand i sommermånedene, mens den synker til laveste nivå på året rundt januar, februar.

For prosjektet sin del velger vi å definere laveste vannstand som det laveste nivået som har oppstått de siste 15 år, dvs. 276m. Som vist i diagrammet på neste side får vi da en høydeforskjell mellom høyeste og laveste vannstand på 3,65m.

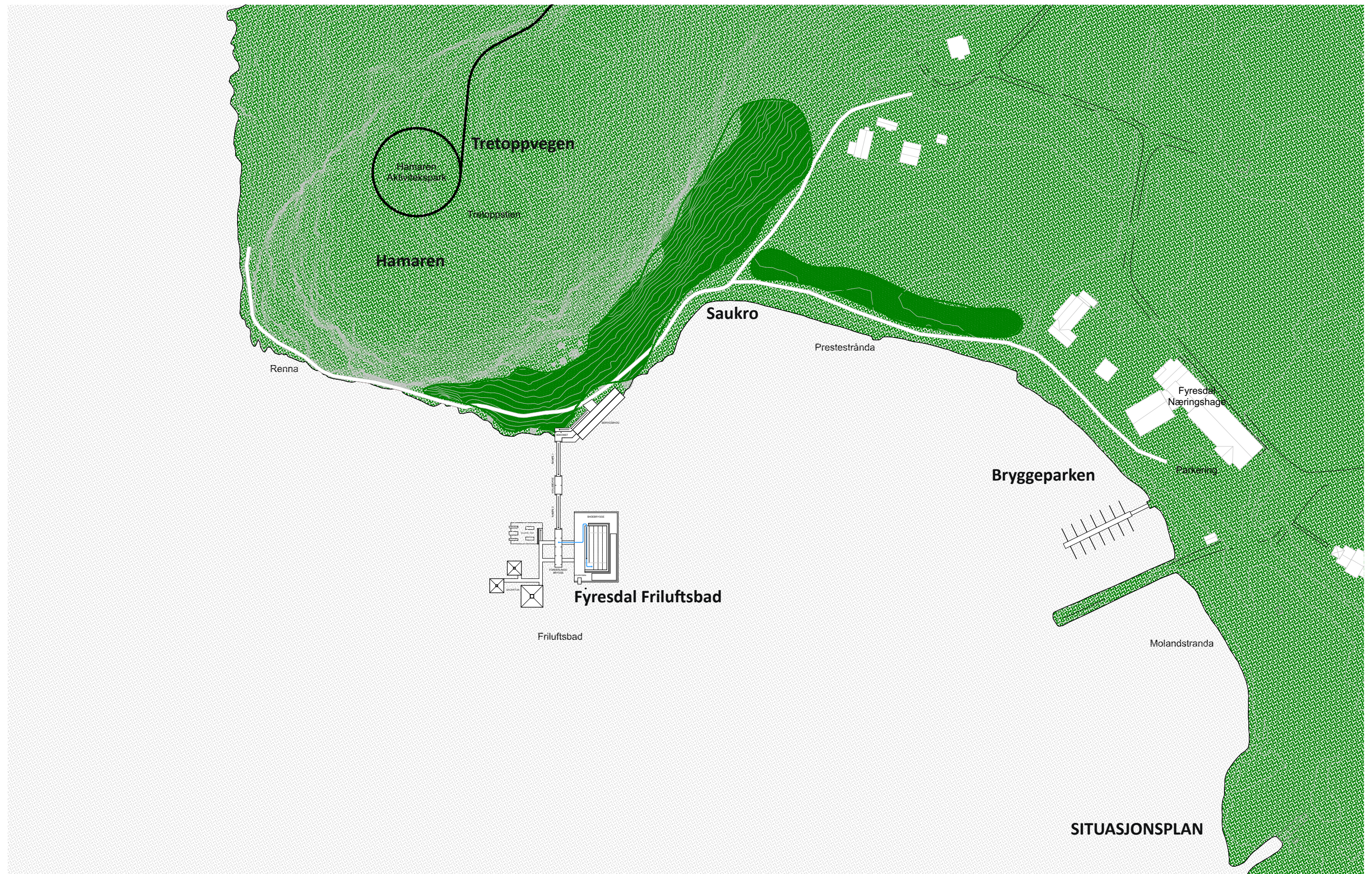
Den praktiske håndteringen av en så ekstrem variasjon i vannstand vil utgjøre et hovedfokus i prosjektet. Vannstandsvariasjonen utelukker mer eller mindre et friluftsbad etablert på en fast høyde ift. vannet. Vi anser et flytende anlegg som den mest realistiske løsningen.

For at et flytende friluftsbad skal være tilgjengelig året rundt, må adkomsten fra land alltid ligge over HRV. Vi har lagt rampeadkomsten fra land 20cm over HRV. Dette resulterer i en høydeforskjell på 3,85m mellom rampeadkomst på land og ned til vårt definerte laveste vannstandsnivå.

The diagram illustrates a cross-section of a road construction project. Key features include:

- Ground Profile:** A grey shaded area representing the natural ground slope.
- Construction Levels:** Horizontal blue lines representing different construction levels.
- Drainage Paths:**
 - Green Line:** Represents the top surface of the road structure, starting at a height of 4,350 on the left and sloping down to the right.
 - Orange Line:** Represents the level of the distribution layer (FORDELINGSBRYGGE), sloping down from left to right.
 - Red Line:** Represents the level of the subgrade (MRV), sloping down from left to right.
- Structural Components:**
 - ADKOMST:** The starting point of the road structure on the left.
 - HVILEREPOS:** A central section of the road structure, shown as a green rectangular area.
 - FORDELINGSBRYGGE:** A distribution layer, shown as an orange rectangular area.
 - MRV:** The subgrade, shown as a red rectangular area.
 - LRV:** The lowest construction level, shown as a red rectangular area.
- Dimensions and Slopes:**
 - Horizontal Distances:** 19,620, 11,000, 19,620, and 22,000 are marked along the top.
 - Vertical Distances:** 4,350, 4,150, and 3,950 are marked on the left side.
 - Slopes:** Various slopes are indicated with arrows and values: 5.8°, 3.7°, 1.5°, 5.7°, 3.0°, and 3.9°.
- Final Levels:** On the right side, the final levels are specified: HRV 279.65, MRV 277.15, LV 276.08, and LRV 275.15.

The diagrams show a sequence of similar triangles. Each triangle has a vertical height and a horizontal base. The height of each triangle is labeled on the left, and the base length is labeled on the right. The triangles are constructed such that their right sides are parallel, making them similar. The heights are 9.5", 7.1", 5.7", 4.8", and 3.8" respectively. The base lengths are 1:6, 1:8, 1:10, 1:12, and 1:15 respectively. The triangles are arranged vertically, with each subsequent triangle having a smaller height and a larger base length, illustrating the concept of a limit.

Foreslått plassering utfra Hamaren og Saukro

KONSEPT

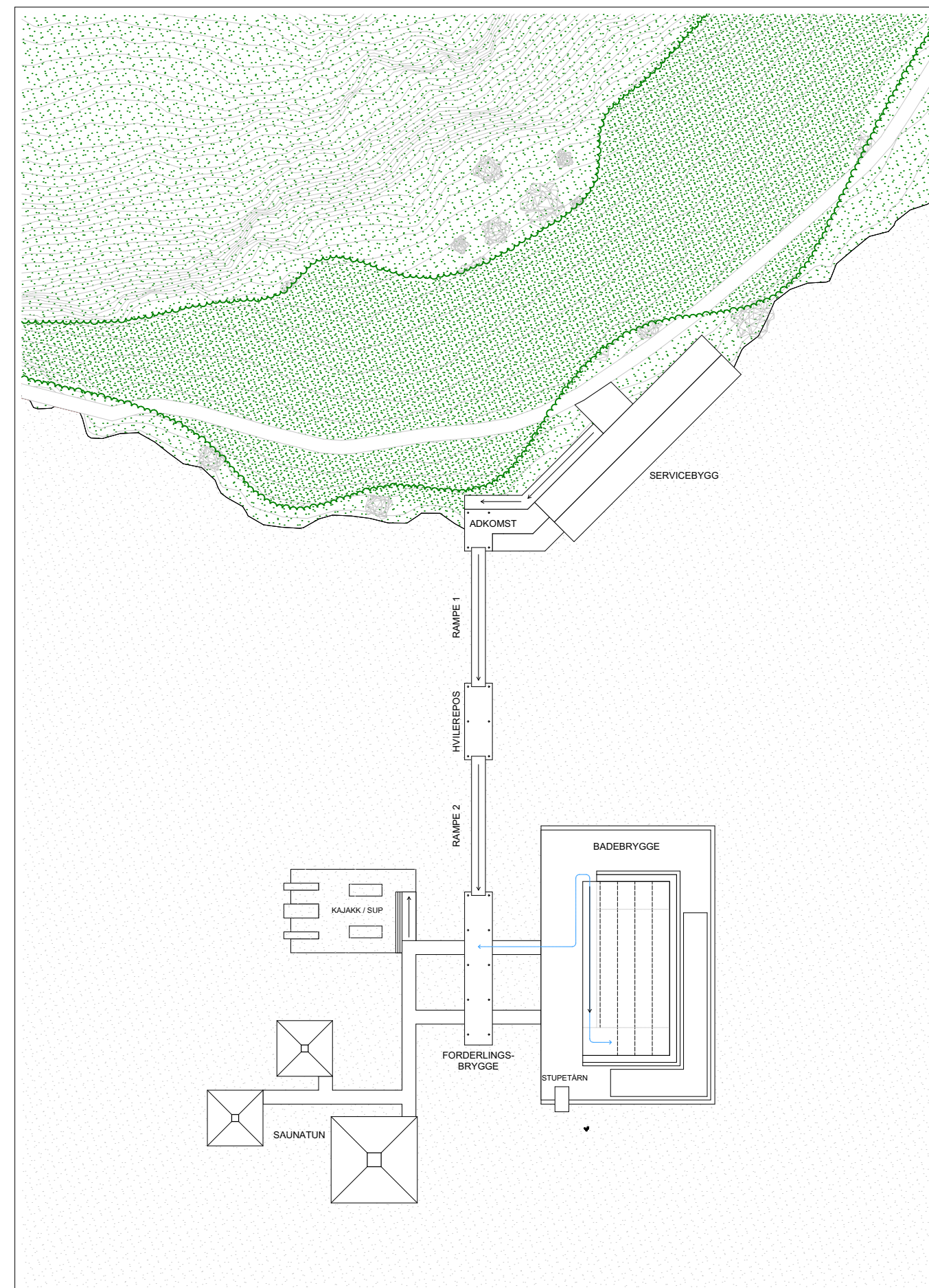
• En tur gjennom anlegget

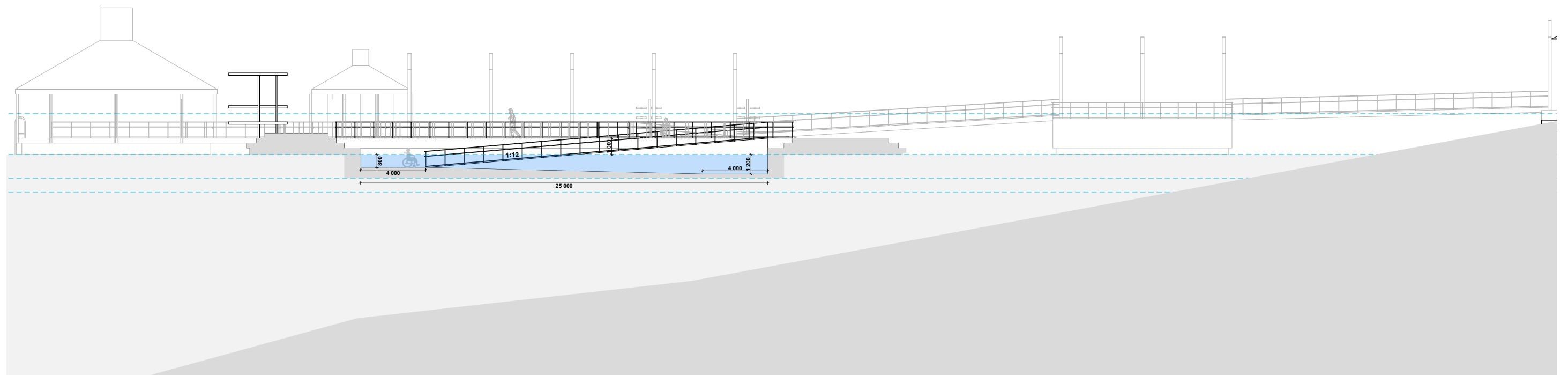
I forkant av et besøk til friluftsbadet er informasjon viktig. Denne informasjonen må utformes på en måte som sikrer at ulike brukergrupper er godt forberedt på hva friluftsbadet tilbyr av fasiliteter og opplevelser, og spesielt hvordan anlegget er tilrettelagt for at flest mulig skal kunne benytte seg av tilbudene på en enkel måte. Besøket starter på parkeringsplassen ved Næringsshagen. Fra parkeringen er det, som en del av det samlede Hamarenprosjektet, allerede etablert en universelt utformet adkomst nordover langs stranda utover til Saukro og videre rundt Klokkehamaren.

Rundt 400m fra parkeringen ankommer man et serviceanlegg som ligger langs sva-bergene ute på pynten utenfor Saukro, mellom stien og vannet. Bygget kan inneholde funksjoner som garderobefasiliteter, utstyrlager for utleie og takoverdekte rasteplasser med mulighet for fyring. Intensjonen med bygget, på et forstudienivå, er at det kan benyttes til mer enn ren teknisk infrastruktur. For besøkende som ikke vil kunne ta seg ut på det flytende anlegget, kan man vurdere muligheten av å etablere sauna-funksjon som del av servicebygget.

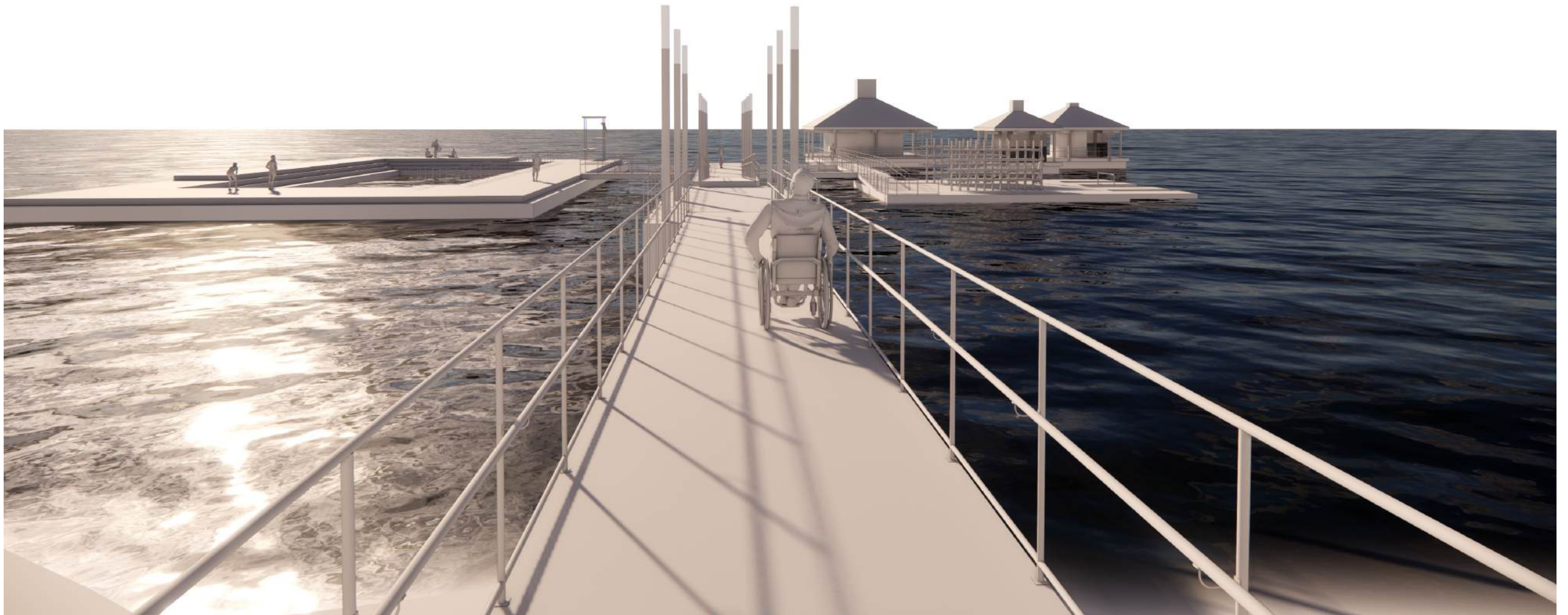
Når man er ferdig skiftet i garderoben, går turen videre ned til vannkanten. Her starter den første av to ramper ut til anlegget. Mellom rampene ligger et romslig hvilerepos. Ut fra et tilgjengelighetsperspektiv vil stigningen på rampene variere i takt med vannstanden, men stigningen vil aldri bli brattere enn 1:10. Den bratteste helningen på 1:10 vil kun oppstå på de datoene da vannstanden er på sitt aller høyeste. Resten av året vil stigningen være innenfor kravet på 1:15. Et slikt type avvik fra optimale stigningsforhold er viktig å informere om, slik at relevante brukere av anlegget er godt forberedt.

Adkomstrampen lander på en flytebrygge som fordeler besøkende videre til ulike funksjoner. Til venstre, inn mot land, ligger badebrygga. Badebrygga er den største brygga og inneholder et basseng med fast bunn. På forstudienivå er det ikke konkludert om dette er et mer tradisjonelt, oppvarmet basseng med tett bunn, eller en enklere løsning med en perforert metallmesh som vannet strømmer gjennom. Det har også kommet innspill om muligheten av å kunne benytte overskuddsvarme fra det fremtidige datasenteret til å varme opp bassenget. Det er åpenbart flere tekniske og konstruktive aspekt som må løses i påfølgende prosjektfaser, men det er på nåværende stadium viktig å definere intensjon og funksjon.

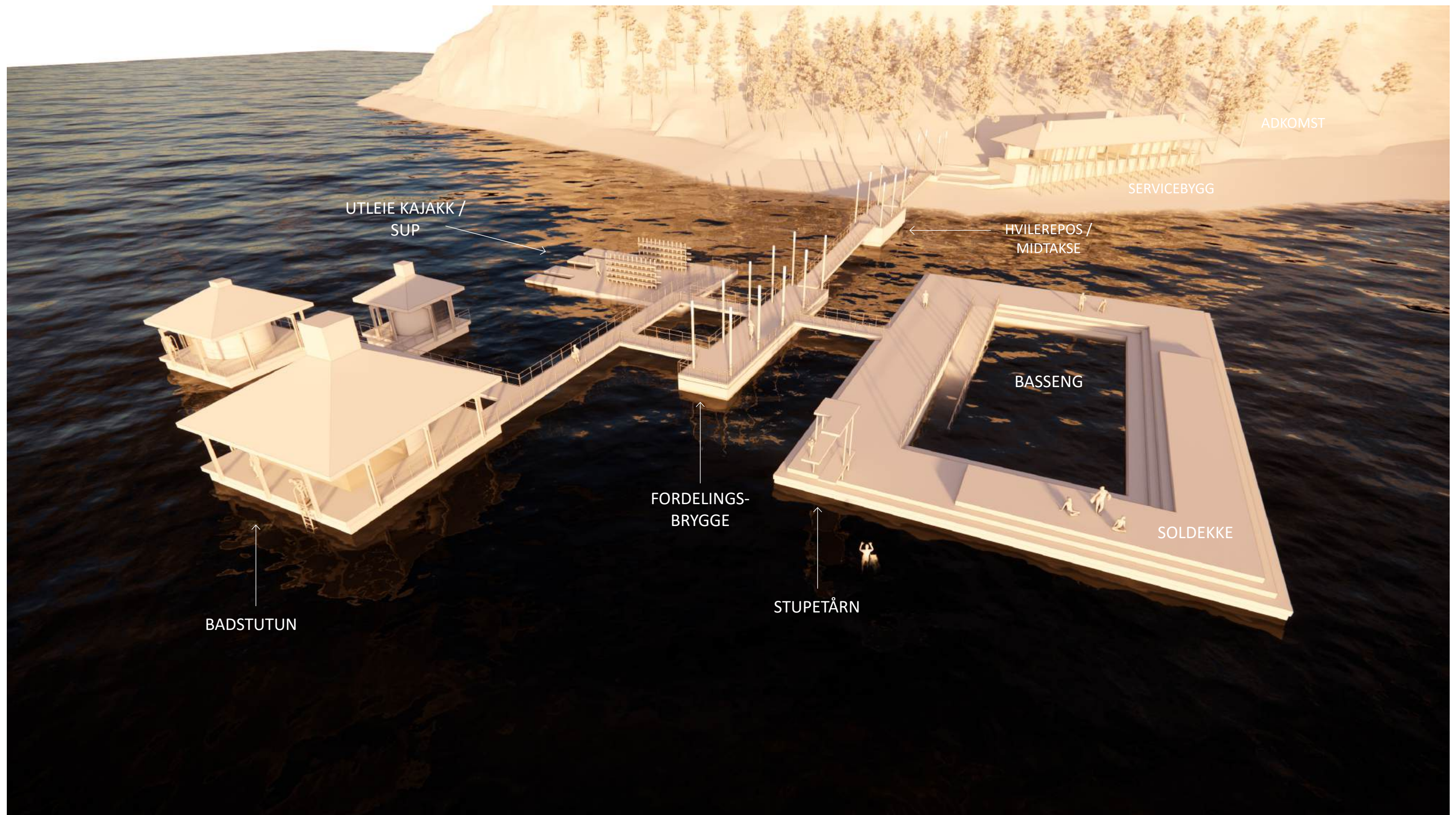

Prinsippsnitt gjennom basseng

Hovedakse- og rampe fra land

I et tilgjengelig friluftsbad må flest mulig besøkende få tilgang til vann og bading. Det er viktig å velge løsninger som ikke virker stigmatiserende og fordrer at man er avhengig av hjelp for å kunne bruke anlegget. En trygg rampeadkomst ned i bassenget, med innpassede repoer, være tilpasset rullestolbrukere, men også barn og eldre. Bunn i bassenget vil gjøre det mulig med vanngymnastikk og andre aktiviteter. På utsiden av badebrygga vil det være mulig med vanlig svømming. Det foreslås videre å etablere et stupetårn på brygga. Det må tilrettelegges for å komme seg enkelt opp igjen fra vannet, f.eks. med trinn, stiger og rekkverk. Slike enkle tiltak, kombinert med ledelinjer, tydelig skilting etc. vil gjøre det mulig for flere brukergrupper å benytte seg av anlegget.

Fra den sentrale fordelingsbrygga tar man veien videre til badstutunet som ligger lengst ute på anlegget. Her finner man tre badstuer, hvor den største er universelt utformet og rommer 15-20 personer. De to resterende badstuene kan romme 5-10 personer, men vil på grunn av redusert areal ikke oppfylle full universell utforming. Ved å splitte funksjonene, kan man gi hver funksjon ulike kvaliteter og fokus. Badstutunet er bevisst plassert lengst ute på anlegget for å etablere en roligere sone hvor utsikten og naturopplevelsen står i fokus. Vekten til badstubyggene bør med fordel fordeles jevnt på flytebryggene de står på. Det foreslås derfor en valmet takkonstruksjon som både er gunstig ift. snø og nedbør, men også ift. at vekten fordeles jevnt ned på brygga. En definert søylekonstruksjon i tre bærer det generøse takutstikket og fører lastene ned i bryggenes randzone. Under taket er badstuene utformet med en buet bakvegg i tre som gir en intim og samlende badstuopplevelse, samtidig som det er en referanse til det organiske formspråket til Treoppvegenprosjektet. Den stramme rettinklede layouten på anlegget er valgt for å enklere kunne tilpasses underliggende flytekonstruksjoner, men også som en kontrast til den organiske naturen rundt.

Den siste aktiviteten er trygge og tilgjengelige utsett for kajakk, kano og SUP-brett, som er plassert på høyre side av fordelingsbrygga når man ankommer anlegget. Her foreslås det etablert enkle konstruksjoner for oppbevaring av nødvendig utstyr. Kajak- og kanoutsettene er utformet på en måte som gjør på- og avstigning enkelt og trygt. Utsettene kan suppleres med ytterligere hjelpemidler, for eksempel tilpasset personer med lammelser eller andre funksjonsnedsettelse.

Det er ønskelig å i størst mulig grad benytte seg av trevirke som konstruksjon- og overflatemateriale i prosjektet. Dette for å ta videre materialbruken fra Tretoppvegen, og å benytte seg av lokale kortreiste og bærekraftige ressurser. For å sikre stabile og robuste flytebrygger vil det være naturlig at disse konstrueres som flytende betong- konstruksjoner, men det bør undersøkes om toppdekket kan utføres i treverk.

Konstruktivt er det viktig å etablere en form for forankring som sikrer at de flytende elementene ikke driver i vannet. For den sentrale aksene med fordelingsbrygga bør det vurderes en form for pelefundamentering som sikrer en stiv forankring for resten av de flytende elementene. En slik pelekonstruksjon danner en struktur som også kunne benyttes for belysning. Dersom en pelekonstruksjon er nødvendig blir det viktig i senere prosess å avklare grunnforhold under vann.

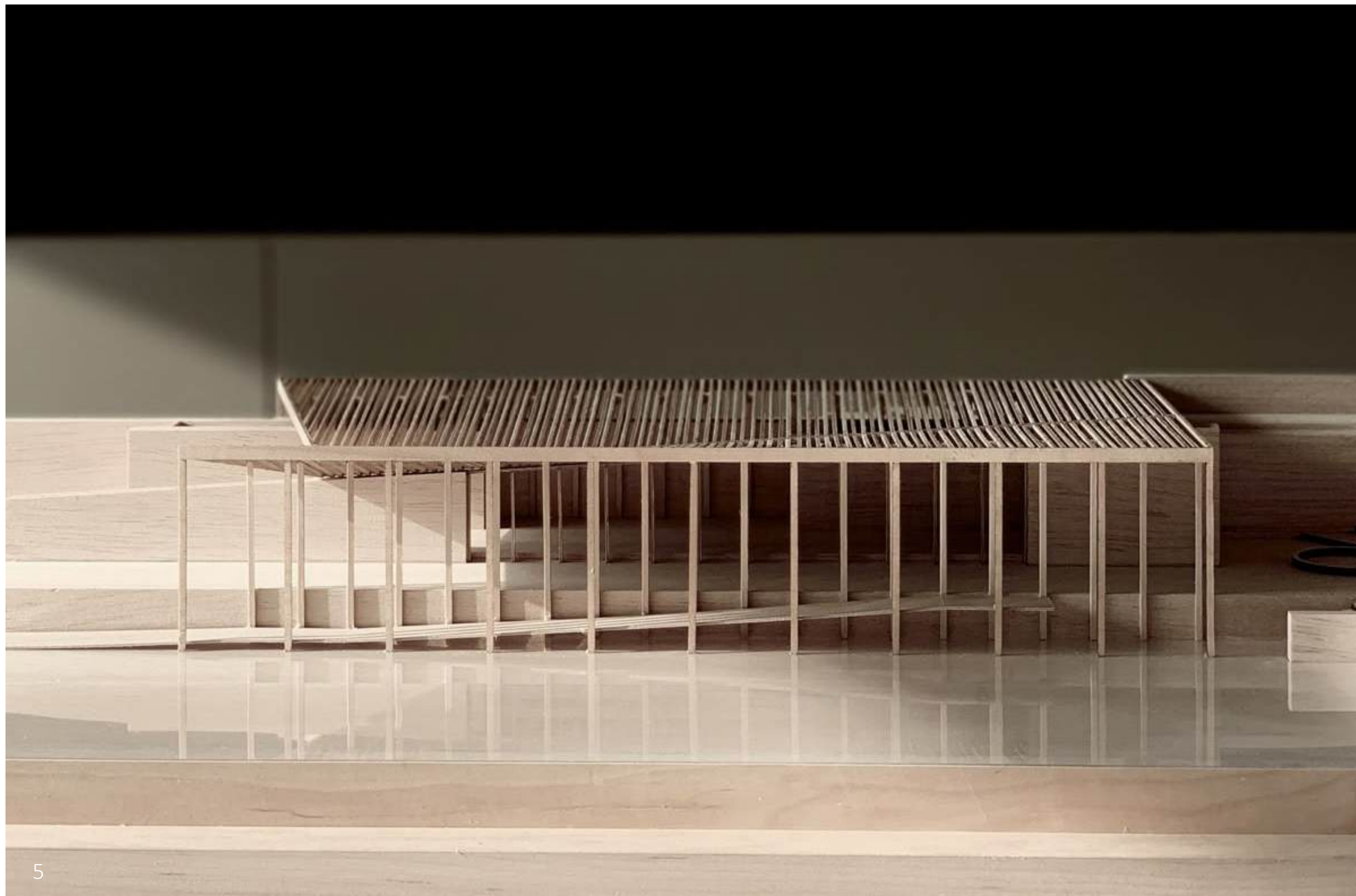
- **Drift av anlegget**

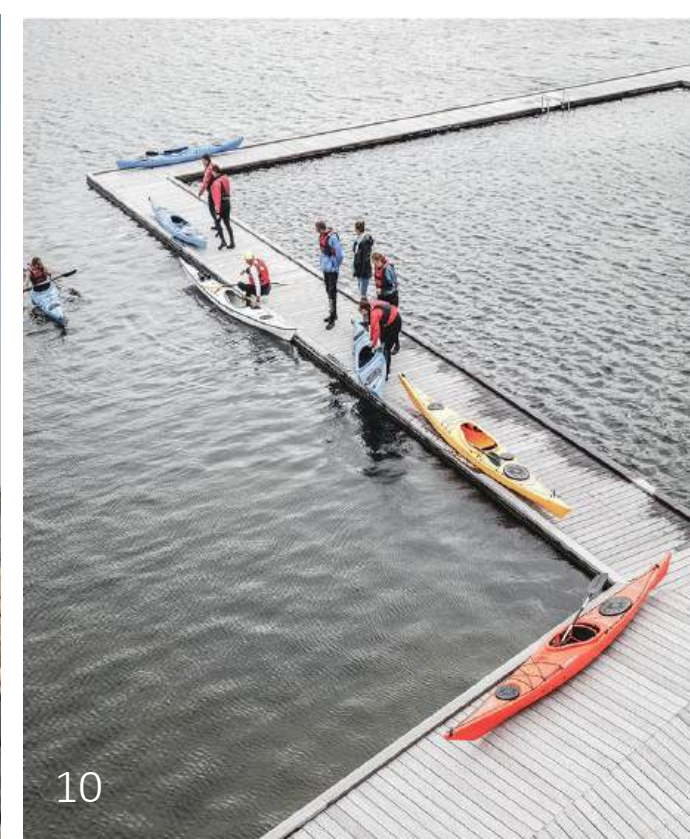
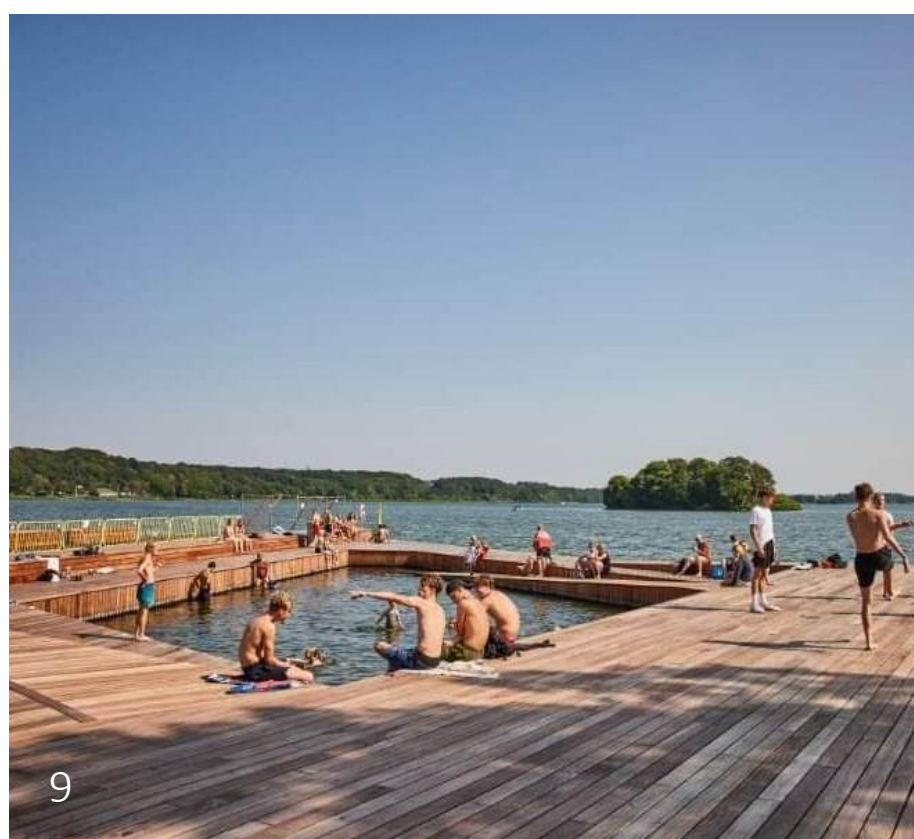
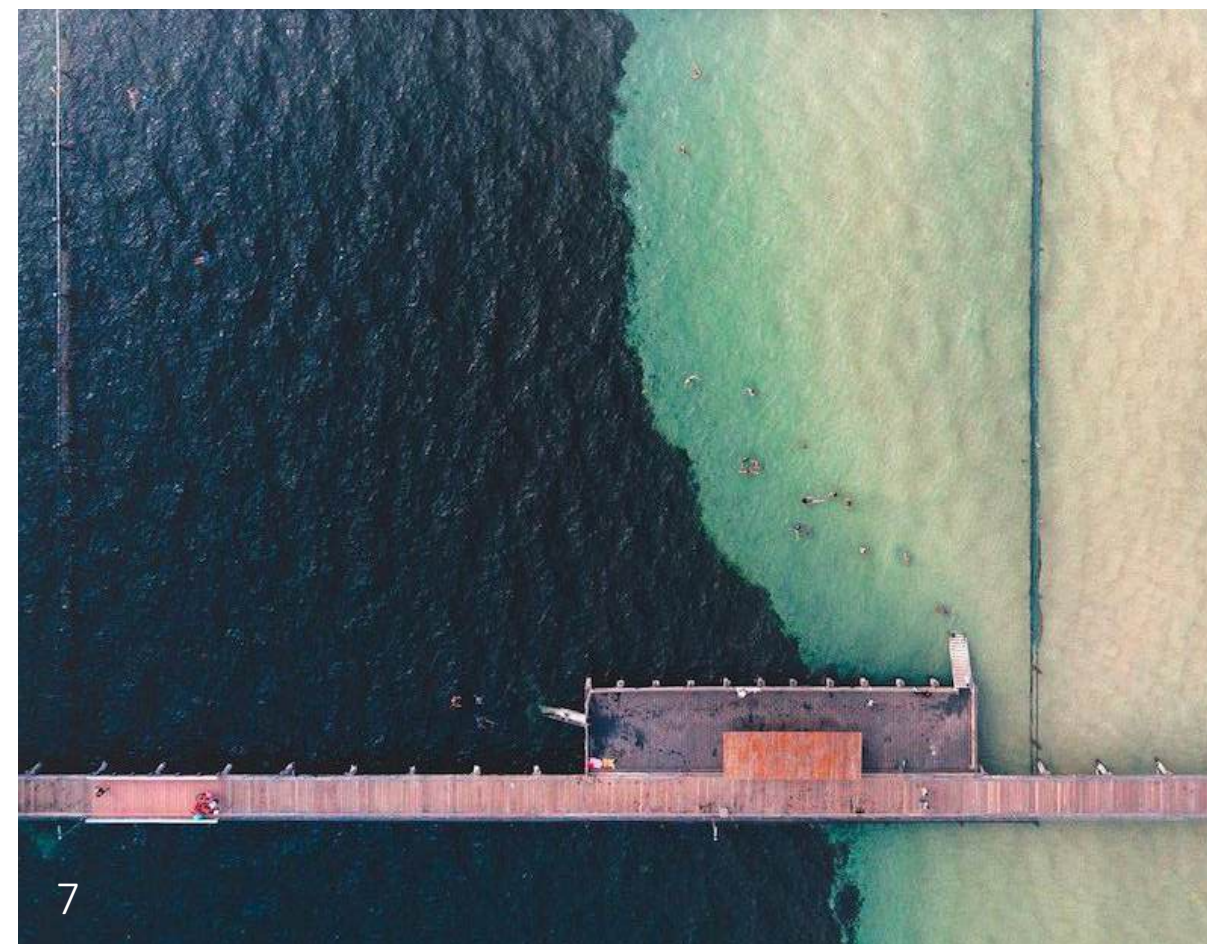
Forstudien skal i utgangspunktet ikke vurdere driftsmodeller i detalj. Likevel er det viktig at en kartlegging av aktuelle driftsformer sees på i videre prosesser. En god driftsmodell bør ha et avklart forhold til eierskap, framtidig vedlikehold, og om deler av anlegget skal ha en kommersiell faktor. Dersom brukere av anlegget skal betale for spesifikke aktiviteter må dette løses på en måte som sikrer at flest mulig kan benytte seg av tilbudene. Det er naturlig at aktiviteter som badstue og leie av utstyr som kajak, SUP osv. har en kostnad, men at eksempelvis bading vil være gratis. Det bør videre vurderes om lokale aktører som lag og organisasjoner kan bidra til vedlikehold og ettersyn. Dette vil skape lokalt eierskap, samt holde kostnader nede.

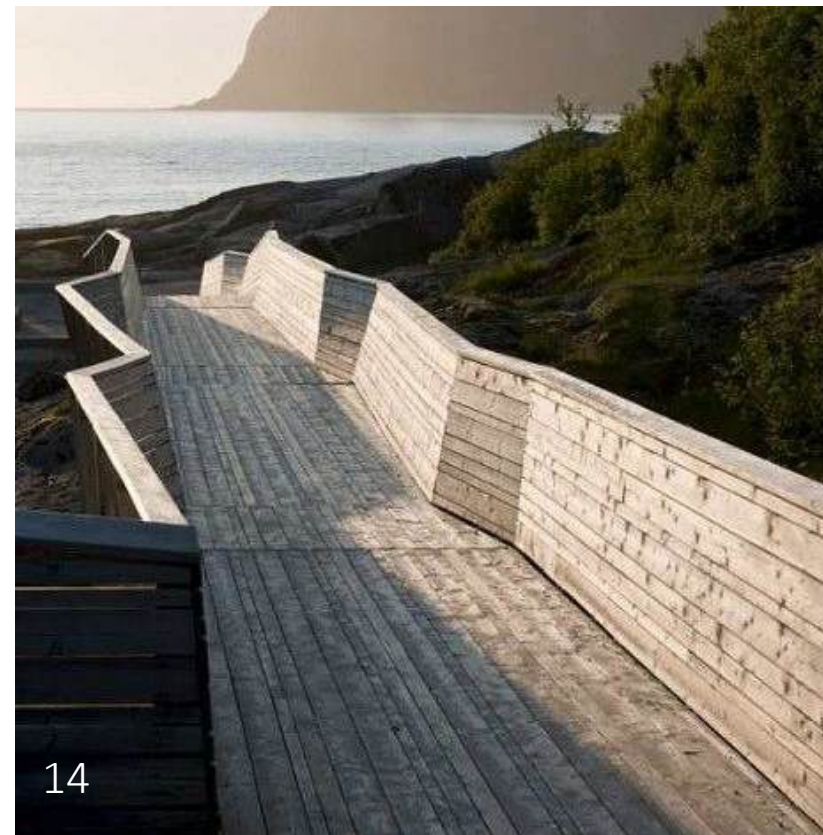
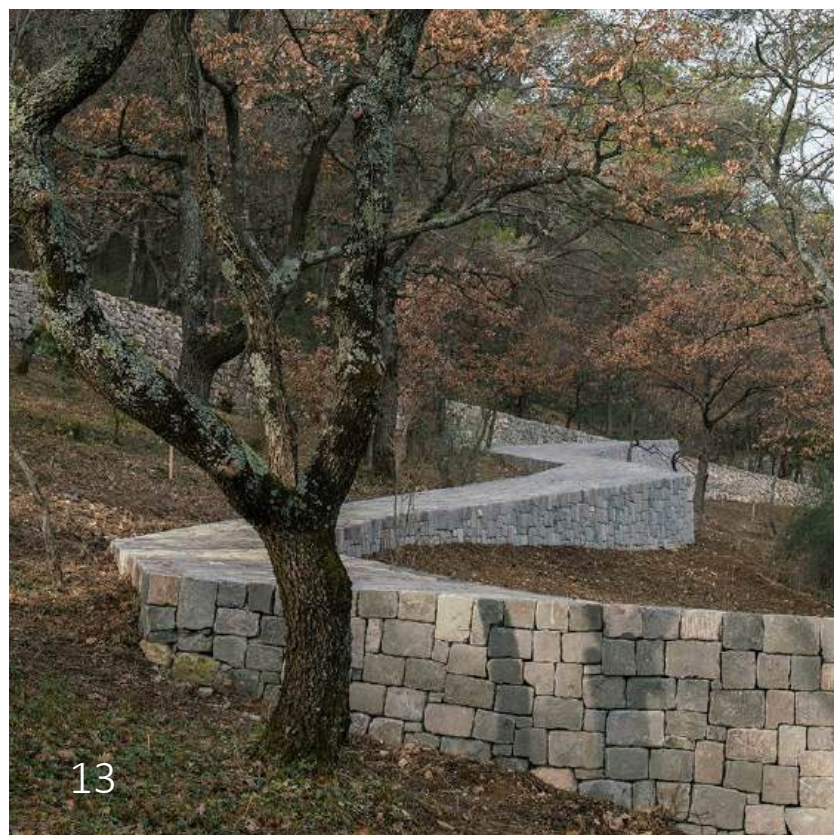
REFERANSER

Inspirasjon fra andre steder

- **Fotoreferanser:**

- 1_@Roland Halbe_Arvo Pärt Centre
- 2_Treyvaux Cabin_Switzerland_LVPH Architectes_Photo: Joël Tettamanti
- 3_modell 1:50_landform & infrastructure: sustainable settlements in the munich fringe_anna gabitova
- 4_anahuacalli-extension-mauricio-rocha-mexico-city_dezeen_2364_col_1
- 5_Pin de Arolla- The Beautiful Life on 028_Colinas 28
- 6_Model_Nyréns proposal for the Skogfinsk Museum in Svullrya, Norway_Architecture Competition / 2018
- 7_Aerial Photography Drone Photography South Australia Aerial Photo Bo Le
- 8_Thi Dencker Arkitekter & Christoffer Harlang, Four Pavilions in the Unesco World Heritage Par Force Landscape in Dyrehaven (2024)
- 9_danish architecture firm ADEPT_Vestre fjord park_Aalborg
- 10_danish architecture firm ADEPT_Vestre fjord park_Aalborg
- 11_Sundshopen rasteplass_Nasjonale turistveger_Architects: Rever & Drage Architects_L.arch: Grindaker_Photos: Tom Auger_2023
- 12_Naturpark Amager Kbhvn_Arch: ADEPT_Landscape: LYTT Architecture and Landscape_Photo: Morten Aagaard Krogh_2023
- 13_Route de la Cride- Le Puy-Sainte-Réparate_Frankrike_METALOCUS, DANIEL MADERA_2017
- 14_Nasjonale Turistveger_Tungeneset Senja_Code Arkitektur
- 15_About Architecture . Paradeigma . Multipurpose Hall . Lopota Visual Phenomena Studies afasia

OPPSUMMERING

Prosjektpremisser og veien videre

- **Prosjektpremisser**

Formålet med forstudien er å synliggjøre og kartlegge mulighetsrommet for etablering av et friluftsbad i Fyresdal med et tungtveiende fokus på tilgjengelighet for flest mulig brukergrupper.

For å ikke innskrenke mulighetene tidlig i prosessen har ikke økonomi og kostnader vært styrende parameter for denne forstudien. Når det er sagt, har det vært viktig å arbeide frem et konsept som sikrer en høy grad av fleksibilitet og skalerbarhet. En layout med splittede og tydelig definerte funksjoner, samt et rettvinklet uttrykk gjør det enklere å fjerne eller eventuelt legge til funksjoner og elementer. Anlegget kan altså skaleres opp eller ned avhengig av prosjektets fremtidige kostnadsbilde, eller som en konsekvens av tekniske og konstruktive forhold. Eksempelvis kan man fjerne en av de tre badstuene, gjøre badebrygga mindre eller trekke ut funksjoner i servicebygget uten at dette nødvendigvis går på bekostning av prosjektets identitet og kvalitet.

Et sentralt prosjektpremiss som vanskelig lar seg forenkle, eller kan sees bort fra, er nødvendigheten av at spesielt rullestolbrukere skal komme seg fra land og ned til vannflaten på en trygg og god måte. Skal et tydelig fokus på tilgjengelighet opprettholdes, blir det i den videre prosessen viktig å løse problemstillingen med den store variasjonen i vannstand på en teknisk god måte. Her må RIB-kompetanse (byggningsingeniør) kobles på, i tillegg til en grundig kartlegging og vurdering av grunnforholdene under vann.

- **Veien videre**

Forstudien legger et tydelig konseptuelt rammeverk for neste fase. I videre arbeid anbefales det å videreføre medvirkning med brukerorganisasjoner, teste løsningene mer detaljert i teknisk prosjektering og avklare driftsmodeller som sikrer tilgjengelighet også over tid. De foreslåtte løsningene, funksjonene og inkluderende grepene bør ligge fast som kvalitetskrav i videre planlegging, selv om detaljert utforming, materialvalg og tekniske løsninger videreutvikles.

"Som arkitektkontor med lang erfaring innen landskap og arkitektur arbeider vi med universell utforming i mange prosjekter. I arbeidet med Fyresdal Friluftsbad har vi fått anledning til å gå enda dypere, og la behovene til ulike brukergrupper være et styrende premiss helt fra start. Støtten fra DOGA til inkluderende design har gitt rom for reell medvirkning og grundig utforsking av løsninger, og vist hvordan tydelig struktur, lesbarhet og sammenhengende adkomst kan skape bedre arkitektur for alle.
- David Fjågesund, arkitekt og partner i Feste Landskap • Arkitektur"

